

U 20/2023 vp

Kybersolidaarisuussäädös ja kyberturvallisuusasetuksen muuttaminen

Perustuslakivaliokunta 13.10.2023

LsN Tuomas Kaivola
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Ehdotuksesta

Käsittelyhuomiota

- Asiantuntijalausunnossa keskitytään ehdotettuun kybersolidaarisuussäädökseen.
- Ehdotuksen käsittely on käynnissä neuvoston kybertyöryhmässä ja puheenjohtajamaa Espanja tähtää yleisnäkemykseen kautensa (vuoden 2023) loppuun mennessä.
- Muutoksia mm. SOC-sääntely vapaaehtoiseksi ja SOC:n oikeudellinen luonne jäsenvaltion harkintavaltaan.

Sisällöstä

- Yleiseurooppalaisen turvaoperaatiokeskusten (Security Operations Center, SOC) infrastruktuurin käyttöönotto yhteisten kyberhavainnointivalmiuksien rakentamiseksi ja tehostamiseksi.
- Kyberhätätilanteiden mekanismi ja luotettavista yksityisen sektorin palveluntarjoajista koostuvan kyberturvallisuusreservin perustaminen jäsenvaltioiden tukemiseksi merkittäviin ja laajamittaisiin kyberturvallisuuspoikkeamiin varautumisessa, niihin vastaamisessa ja niistä välittömästi toipumisessa.
- Kyberturvallisuuspoikkeamien arviointimekanismin perustaminen tiettyjen merkittävien tai laajamittaisten poikkeamien tarkastelua ja arviointia varten.
- Kybersuojakilven, kyberhätätilanteiden mekanismin sekä kyberturvallisuusreservin tukeminen Digitaalinen Eurooppa -rahoituksesta, johon esitetään myös muutoksia soveltuvin osin.

Valtioneuvoston kannasta

- Valtioneuvosto kannattaa ehdotuksen tavoitetta. Valtioneuvosto katsoo, että on Suomen edun mukaista vahvistaa kyberturvallisuutta myös EU:n yhteisillä toimilla. EU:n kriisinkestävyyden kokonaisvaltaista kehittäminen on keskeistä.
- Uusien mekanismien luomisessa tulee kuitenkin välttää päällekkäisyyksiä ja varoa olemassa olevien toimivien ratkaisujen muuttamista.
- Suomalaisten tietoturva-alan toimijoiden markkina-asemasta tulee huolehtia.
- Varainhoitoasetuksen vuotoisuusperiaatteesta luopumiseen suhtaudutaan varauksellisesti.
- Valtioneuvosto myös huomauttaa, että ehdotuksen yhteyttä teollisuuteen ja lainsäädännön lähentämiseen tulisi tarkentaa.
- Ehdotuksen suhdetta kansalliseen turvallisuuteen pitää arvioida tarkemmin. Tiedonvaihtoon, jolla voisi olla negatiivisia vaikutuksia kansalliseen turvallisuuteen, suhtaudutaan varauksellisesti.
- Turvaoperaatiokeskuksen nimeämisessä ei myöskään tulisi rajoittaa jäsenvaltioiden hallinnollista autonomiaa.

Suhteesta perustuslakiin 1/3

- Kyberturvallisuutta parantavat toimet edistävät perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

- Ehdotuksella kuitenkin myös rajoitetaan perus- ja ihmisoikeuksia.

- PL 15 ja 18 §
  - Kriittisten toimialojen varautumisen koordinoitu testaus
  - Kyberturvallisuusreservin perustaminen
  - Luotettavien palveluntarjoajien sertifiointipakko

  → Esitettävissä hyväksyttävä peruste, mutta sääntelyn täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen kiinnitettävä huomiota

Suhteesta perustuslakiin 2/3

- PL 2 ja 124 § sekä PL 10 ja 12 §
  - Kansallisten turvaoperaatiokeskusten oikeudellinen luonne
  - Kansallisten turvaoperaatiokeskusten yhteistyömuoto ja tietojenvaihto
  - Kyberturvallisuusreservin käyttö

  → Ehdotuksen ongelmallisin osuus valtiosääntöisestä näkökulmasta

Suhteesta perustuslakiin 3/3

- Valtioneuvoston kirjelmässä esitetyllä tavalla asetusehdotuksen sisältöä on vielä tarkasteltava
  - oikeusperustasta tulevia rajoituksia vasten ja
  - toimivallan siirtoa koskevaa sääntelyä on tarkennettava.

Kiitos!

lvm.fi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ